

Roela Keskkool

ROELA LASTEPÄEVAKODU

Kodu-uurimistöo

Koostaja: Mariann Roos (9. klass)
Juhendaja: Maret Tralla

Roela 1996

SISUKORD

Sissejuhatus	3
1. Aastate lend	4
2. Päevakavast	13
3. Traditsioonid	18
4. Meenutused	21
Kokkuvõte	22
Kasutatud materjalid.....	23

SISSEJUHATUS

Kuigi Roela on väike koht, kus elab natuke üle tuhande inimese, on siin oma ambulatoorium, apteek, sidejaoskond, rahvamaja, kool, raamatukogu, kauplused jne. Roelal on ka oma lasteaed, mis on kooliteele saatnud lapsi juba üle kahekümne aasta.

Selles töös tahan rääkida Roela lastepäevakodu töödest ja tegemistest ning ka ajaloost.

Tammiku Alghool XX saj. keskpaiku. Hiljem, 1975. a. sai sellest majast Roela lastepäevakodu.

Vasakult istuvad: Tiiu Saare, Aime Alt, Milvi Kreek, Kärt Alavere.
Vasakult seisavad: Tamara Sander, Aino Sekk, Tiina Kiili, Helene Moor, Olga Eigi

1. AASTATE LEND

Tammiku Algkool Virumaal Roela vallas asutati 1858. aastal Roelas, isa mõisa äsja juhtima asunud noore Wilhelm von Wrangelli loal. Esialgselt asus kool Tammiku külas Mihkel Soone talu (hiljem „Soone 16“) rehetas. Kui kool oli aasta rehetas tegutsenud, hakati koolimaja ehitama naabertalu krundile. Millal koolimaja valmis sai, ei ole teada.

1877. a. ehitati samasse veel suurem ja avaram koolimaja. Kuid seegi maja lagunes. Katus jooksis läbi ja parandamine enam ei aidanud, oli ju maja peaaegu 55 a. vana.

1932. aasta märtsis alustas Johannes Vagur koos abilistega uue koolimaja ehitamist. Maja ehitati endisesse karjakopliisse ja nurgakivi panek toimus 8. juulil 1932. a.

37 aastat hiljem, 1969. aastal suleti Tammiku kool. Seoses agraar- ja majanduspoliitikaga lahkusid inimesed vähehaaval maalt ja kooli piirkonnas puudus järelkasv.

6 aasta pärast sai vanast koolimajast Roela sovhoosi lasteaed. Aastaid tühjuna seisnud maja leidis taas kasutamise. Lasteaed avati 11. jaanuar 1975. aastal. (1.2.1.)

Ehitusmeeste suure töö tulemusena valmisid kenad ruumid. Eriti armas oli tibukollane, parkettpõrandaga rühmaruum-saal. Alumisel korrusel asusid kõik lastele vajalikud ruumid, köök ja pesuladu. Teisel korrusel olid juhataja ja med.-õe kabinetid ning laoruum.

Lastepäevakodu juhatajaks sai Kärt Alavere. 1974. aastal tegi Roela sovhoosi direktor hr. Taimo Uuetalu talle ettepaneku. Kuna Kärt Alavere oli ennem 4 aastat klubis lastesektori juhataja olnud, oli tal kokkupuude lastega olemas. Nii alustaski lasteaed tööd ja tänaseks on olnud Kärt Põllu lasteaia juhataja juba üle 20 aasta.

Esimesed kasvatajad olid Eda Sermat ja Maire Mägi. Lastele valmistasid süüa kokk Aino Sekk ning abikokk Helene Moor. Med.-õe oli Liivi Nulk ja söögitädi Erna Teinmann. Muusikaliseks kasvatajaks sai Milvi Kreek. Tööle hakkas üks segarühm 3-7 aastaste lastega.

Juunis 1975. a. sai kasvataja Eda Sermatist Eda Kupp. Samal ajal astus Ed. Vilde nimelisse Tallinna Pedagoogilisse Instituuti Maire Mägi.

Esimese täispäeva 1975./76. õ.-a. nimekirjas oli 26 last. Sügisel alustas Eda Kupu asemel tööd Leida Kuus.

Veebruaris oli lasteaia esimene pedagoogiline päev. Külas olid rajooni lasteaednikud.

1976./77. õ.-a. hakkas personal tööle samas koosseisus: kasvatajad olid L. Kuus, M. Mägi, M. Kreek. Söögitädi oli Erna Teinmann ja kokad Aino Sekk ning Helene Moor. Med.-õeks jäi Liivi Nulk ja ahjukütja oli Ruudi Vaalu. Selle õppeaasta nimekirjas oli 27 last.

1977 a. sügisest hakkas tööle sõimerühm. Seal käisid lapsed vanuses 1-3 aastat. Algul oli lapsi rühmas 8 ja nende kasvatajateks said Tamara Sander ning Maire Männapuu (endine Mägi), hiljem ka Aime Alt. Sõimerühma koristaja oli Pärja Nahkurev, keda asendati peagi Olga Eigiga.

1. veebruaril tulid tööle kaks noort Rakvere Pedagoogikakooli lõpetanut – Aime Alt ja Tiiu Saare.

1978./79. õ.-a. septembri seisuga kinnitati kaader järgnevalt: Aime Alt – kasvataja, Tiiu Saare – kasvataja, Tamara Sander – kasvataja, Milvi Kreek – majandusjuhataja, muusikaline kasvataja ja kasvataja.

Sel õppeaastal käis suures rühmas 25 last, sõimerühmas 9.

1978. aasta 28. oktoobri õhtul oli lasteaia katus leekides. Tulekahju avastas ja kutsus tuletõrje välja F. Raudsalu. Tules hävines täielikult pööning ja teine korrus. Ka alumine korrus sai väga tugevalt kannatada. Tänu paljude inimeste abile, suudeti tulest päästa kõik alumise korruse inventar ja mööbel. Tulest päästetu viidi sovhoosi viljaaita varjule.

Tuli sai alguse teise korruse elektri-boilerist.

Rühm lapsi kolis sovhoosi ühte kahe-toalisesse korterisse. Kuna laste arv oli vähenenud, viidi üle teisele tööle Olga Eigi, Sirje Kask ja Helene Moor. Oktoobris lahkus ka Milvi Kreek.

1978. a. põlenud lasteaia taastamine.

Enne talve sai lasteaed juba uue katuse alla 1978. a. Hoone oli saanud uue kuue, seekord ilma teise korrusega.

Pilt lasteaiast pärast põlengut oli kurb ja trööstitu. Armsa, kollase rühmaruumi asemel seisis söestunud seinad ja tühjad aknaaugud. Kuid lasteaia ülesehitusega alustati kohe pärast põlemist. Peale ehitusmeeste olid sodi välja kandmisel kuu aega abiks ka lasteaia töötajad. Enne talve sai lasteaed juba uue katuse.

Jaanuaris läks dekreetpuhkusele Maire Männapuu. Kuna rühma momendil kasvatajat vaja polnud, õmblesid E. Kupp ja ka M. Männapuu lasteaiale voodivarustust.

Veebruaris tuli lasteaeda tagasi kokaks Helene Moor, Aino Sekk lahkus.

Mai lõpp ja juuni algus kulges lasteaia ümbruse ja ruumide ehitusjärgse koristuse tähe all. Hoone oli saanud uue kuue, kuid seekord ilma teise korrusega. Suurest saalist olid saanud poole väiksemad rühmaruumid.

1979./80. õ.-a. Kaader sel õppeaastal oli järgmine: kasvatajad olid Tiiu Jersulainen (endine Saare), Sirje Oimar, Maire Männapuu, Aime Alt. Kasvataja ja majandusjuhataja oli Tamara Sander, koristaja ja pesupesija Tiina Kiili. Majahoidja ja ahjukütja oli Filma Raudsalu, med.-õde ja kasvataja Eda Kupp. Kokk – Helene Moor, kokk ja kasvataja – Elvi Karu. Mall Korts-Pärn sai muusikaliseks juhatajaks. Tiia Kuusk oli kasvataja ning Liivi Nulk med.-õde. Anne Soodla – arveametnik ja Ene Raudsalu – sanitar. Maimu Nurk oli öövalves.

Suvel läksid töölt ära Aime Alt ja Sirje Oimar. Samuti ka Maimu Nurk.

Sellel õppeaastal käis suures rühmas 27 last. Sõimerühma nimekirjas oli 15 last. Kevadeks said kooliküpsiks 7 last.

1980./81.õ.-a. jäi kaadri põhikoosseis samaks, mis eelmiselgi aastal. 1. septembrist tuli lasteaeda tagasi tööle Milvi Maalman (endine Kreek).

1981. a. jaanuaris tuli tööle Elvire Hollat ja veebruaris alustas lasteaias töөлkäimist Enda Heinsaar.

Suures rühmas käis 24 last, sõimerühmas 15.

29. juuni - 18. juuli toimusid juhatajate täienduskursused Kuusalus. Nendel kursustel osales ka juhataja Kärt Alavere.

1980-nda aasta sisse mahtus väga oluline sündmus. 24. detsembril 1980. a. avati lasteaias Imbi Valgemäe mälestusplaat. Imbi Valgemäe sündis 1923. aastal Obja külas ning õppis 1930-ndatel aastatel Tammiku koolis, hiljem sai Imbi Valgemäest tuntud ja tunnustatud populaarne sõnakunstnik. Ta suri 1960. aastal.

Üritusele olid sõitnud mitmed I. Valgemäe talendi austajad, näitlejad, kultuuritegelased, koolikaaslased. Sündmused jäädvustas O. Kool ja E. Kapstas. Mälestusplaadi avas kauaaegne Tammiku kooli õpetaja ja direktor Alma Allika, kes pidas oma ametit Tammiku koolis kuni pensionile minekuni 1960-ndal aastal.

Järgnesid sõnavõttud, meenutused, lillekorvid Rakvere Teatri esinduselt, Roela sovhoosi partorgilt Aksel Kuusilt. Pärast vaadati ja kuulati kontserti lasteaiastelt, kellele omakorda esines Ferdinand Veike ehk „Buratino“.

1981./82. õ.-a. jooksul kaadri koosseisus muutusi ei toimunud. Mais tuli tööle pesumasiniistik Virge Kuusemets.

Sel õppeaastal oli lapsi suure rühma nimekirjas 28. Kevadel saadeti kooli 7 last.

1982. a. juunis sooritas lasteaija juhataja Kärt Alavere edukalt sisseastumiseksamid TPEDJ kaugõppeosakonda.

1982./83. õ.-a. olid lasteaias kasvatajateks Eda Kupp, Tiia Kuusk, Elvire Hollat, Tiia Jersulainen. Tiina Kiili oli kasvataja ja ka majahoidja. Kokad olid sel õppeaastal Elvi Karu ja Helene Moor. Muusikaline kasvataja oli ikka Mall Korts-Pärn, kes oli ka lapsehoidja. Med-õeks jäi Liivi Nulk. Aino Sekk oli ahjukütja ja Milvi Maalman öövalves ning lapsehoidja. Virge Kuusemets – pesumasiniistik ja Anne Soodla endiselt arveametnik.

Endise Tammiku Algekooli juhataja Alma Allika avab Imbi Valgemäe mälestustahvli 24.12.1980. a.

Suures rühmas käis 29 last ja nende kasvatajad olid E. Kupp ning T. Jersulainen. Väikeses rühmas käis lapsi 12 ja nende kasvatajad olid T. Kuusk, E. Jõemägi ning M. Korts-Pärn.

Kevadeks sai kooliküpsiks 8 last.

1983./84. õ.-a. Sellest õppeaastast avati sovhoosi keskuses sõimerühm. Lastele kuulusid ruumid 5-toalises korteris + abiruumid 2-toalises korteris. Rühmad jagunesid järgnevalt: 1. rühm (sõimerühm) 1-3 aastased lapsed. Rühma nimekirjas oli 18 last. 2. rühm 3-5 aastased lapsed ja rühma nimekirjas oli kokku 16 last. 3. rühma nimekirjas, kus käisid 5-7 aastased lapsed, oli 31 last. Seoses uue rühma tööle hakkamisega kinnitati kaader:

- E. Heinsaar – kasvataja;
- E. Jõemägi – kasvataja;
- T. Jersulainen – kasvataja;
- T. Kuusk – kasvataja sõimerühmas;
- M. Männapuu – kasvataja sõimerühmas;
- M. Maalman – öövalves sõimerühmas;
- M. Korts-Pärn – muusikaline kasvataja ja poole kohaga kasvataja;
- J. Bürkland – lapsehoidja;
- H. Moor – kokk;
- E. Siim – abitööline ja kokk sõimerühmas;
- E. Raudsalu – sanitar, lapsehoidja sõimerühmas;
- L. Alavere – lapsehoidja;
- V. Kuusemets – pesumasinist;
- E. Karu – majahoidja;
- Joh. Sekk – ahjukütja;
- V. Grünfeldt – lapsehoidja ning sanitar.

Esimesed lapsed, kes tulid sõimerühma, olid Ellen Kornelt, Ants Heinsaar, Hanna-Liisa Heinsaar, Rasmus Kuusemets ja Kairika Pitsal.

Augustis tulid lasteaeda tööle kaks uut inimest. 1. augustist tuli kasvatajaks Rakvere Pedagoogikakooli lõpetanu Maiu Aru. 13. augustist tuli uueks med.-õeks Ülle Juhanson.

1984./85. õ.-a. Uueks kokaks sõimerühmas sai Marine Roos. Ahjukütjaks ning koristajaks tuli tööle Jekaterina Bürkland.

1. rühmas käis 18 last. 1. rühm oli 24-tunnine. 2. rühmas oli 19 last ja 3. käis 26 last. 1984. a. sügis oli kasvatajatele suur enesetäiendamise aeg. Tallinnas kursustel käisid:

- 10.-12. okt. – E. Heinsaar;
- 15. nov. - 7. dets. – E. Jõemägi;
- 17.-22. dets. – T. Jersulainen.

Selle õppeaasta sisse mahtus tähtis sündmus. 11. jaanuaril tähistati lasteaia 10-ndat aastapäeva. Päeval pidutsesid üheskoos mudilased ja koolilapsed, kellel lasteaia-aastad juba ammu seljataga. Õhtuks oli pidulik laud kaetud pidumajja. Külla olid kutsutud haridusosakonna metoodikud Helga Kukko ja Marika Pukk; Roela sovhoosi a/ü esimees pr. Anne Väinaste ja klubist pr. Riina Rillo. Muidugi olid oodatud kõik endised töötajad. Sel päeval meenutati

kümmet möödunud edukat aastat, sest kui oligi vahepeal raskusi, saadi nendest üle ja mindi edasi uue hooga.

Lasteaia 10-ndal sünnipäeval 1985. a.

Selle õppeaasta kevadel on kooliminejaid 11:

Tiina Ader;
Reili Kang;
Triin Kadastik;
Lauri Korts-Pärn;
Svetlana Udalova;
Ivanko Soima;
Jaakko Kuusk;
Inga Mägi;
Merly Männapuu;
Gaili Rahe;
Leho Lehtme.

Seda rühma meenutavad kasvatajad tagantjärele kui kõige asjalikumat ja „soliidsemat“ lendu.

1985./86. õ.-a. 1. rühm oli jätkuvalt 24-tunnine. Öövalves oli Mall Korts-Pärn. Sõimerühma kasvatajad – M. Männapuu, T. Kuusk ja E. Jõemägi. Sanitar ja lapsehoidja – E. Raudsalu. Sel õppeaastal oli sovhoosis asuvas sõimerühmas rekordarv lapsi – 18.

2. rühma kasvatajad – T. Jersulainen, M. Aru. Lapsehoidja – V. Grünfeldt. Lapsi oli nimekirjas 19.

3. rühmas oli kasvataja E. Heinsaar ja koristaja J. Bürkland.

Ahjukütja oli J. Bürkland, aga septembrist sai ahjukütjaks F. Raudsalu.

Kevadel sai pensioniealiseks lasteaia kokatädi Helene Moor. Selle tähtsa päeva puhul õnnitles teda Roela sovhoosi direktor hr. K. Saarepera. Töökaaslased korraldasid suure peo.

1986./87. õ.-a. Seoses uue õppeaasta algusega jaotub kaader järgmiselt:

1. rühm. Kasvatajad M. Männapuu, T. Kuusk, E. Jõemägi. Lapsehoidja ja sanitar E. Raudsalu.
2. rühma kasvataja oli M. Haavel. Lastehoidja V. Grünfeldt.
3. rühma kasvatajad olid E. Heinsaar ja M. Roos. Lastehoidja J. Bürkland.

Uueks töötajaks tuli Helle Kruusamäe, kes sai majandusjuhatajaks, laohoidjaks, abitööliseks ning õmblejaks.

Ülle Juhanson oli jätkuvalt med.-õde ja Mall Korts-Pärn muusikaline kasvataja ning ka pesumasinist. Hoolimata pensionieast jäi Helene Moor kokaks. Aednik oli Elvi Karu ja öövalves Milvi Maalman. Ahjusid küttis Filma Raudsalu.

Detsembris tuleb lasteaeda tagasi ka endine kauaaegne töötaja Tiiu Jersulainen.

1987./88. õ.-a. Kaader jäi samaks. Tähelepanu „väärisk“ palgatõus.

Sel õppeaastal käisid lasteaias pidevalt kontrollid – küll Rakverest, küll Tallinnast. Lasteaia tööga jäädi rahule.

Septembris olid kasvatajad M. Roos ja M. Männapuu Tallinnas kursustel.

1987. a. kevadel tabas lasteaeda kurb sündmus. Saadeti viimasele unele väike, rõõmsameelne Reido Kroll. Ta põdes rasket haigust, millest enam terveks ei saanudki.

1987. a. suvel sai juhataja Kärt Alavere kõrgkooli diplomi.

1987. a. sügisel sai alguse Roela sovhoosi tootmisloikudevaheline spartakiaad. Võisteldi kabes, lauatenises, korvpalli täpsusvisetes, koroonas, rahvastepallis, suusatamises ja laskmises. Ka lasteaias oli igaks võistluseks oma esindajad välja pandud. Kabes ja suusatamise teatevõistlustel saadi esikohad.

3. rühma nimekirjas oli 27 last, nendest läks seekord kooli 12 kuueaastast. See oli viimane lend, kes jättis lasteaiaga hüvasti ajal, mil elasime iseseisva Eesti ootuses. Lapsed saadeti kooli lootuses, et just nendest sirguksid meie oma Eesti peremehed ja kujundajad.

1988. a. kevadel astus E. Jõemägi Tallinna Pedagoogikakooli kaugõppeosakonda.

1988./89. õ.-a. Kaader jäi samaks, palgad ei muutunud.

Kevadel läks lasteaiast ära Helle Kruusamäe. Sõimerühma kokaks hakkas Lea Soodla.

Jaanuaris tuli lasteaia ellu üle mitme aasta üks normaalne muutus – kadus öövalve. Lõpuks ometi sai iga laps õhtuks koju, ema-isa juurde.

Lasteaiast lahkub med.-õde Ülle Juhanson. Lühikest aega teeb seda tööd Terje Loosaar. Selle kevade lõpupidu oli viimane selles lasteaias primale ja asjalikumale muusikalisele kasvatajale – Mall Korts-Pärnale.

1989./90. õ.-a. Kaadris erilisi muudatusi ei toimunud.

Uueks med.-õeks sai Silvi Kuusk ja ahjukütjaks Aare Erapart. Tööle tuli ka Raili Kang, kes hakkas kasvataja abiks.

Jaanuaris oli põhjust pidutseda. Lasteaial oli 15-aastane sünnipäev. Päeval olid külas endised kasvandikud. Kuulati kontserti, meenutati ühiseid mälestusi lasteaiapäevadest. Õhtul kogunesid praegused ja endised kolleegid klubisse pidulikule istumisele.

Aprillis toimus lasteaiale tore sündmus. Töötasu tõsteti 60 rubla võrra. Sanitar-lapsehoidja nimi sellest aastast muutub. Sellest saab nüüd kasvataja abi.

Kevadel lõpetavad lasteaia 6 last, kelle seas lasteaia esimesed äravahetamiseni sarnased kaksikud – Indrek ja Valter Vahopskid.

1990./91. õ.-a. Perestroika käik viis lasteaia Vinni Vallavalitsuse alluvusse. (1. jaanuarist, 1991 aastast).

Kuna detsembris oli palgatõus, jaotus kaader järgmiselt:

Maire Männapuu – kasvataja;
Marine Roos – kasvataja;
Raili Kang – kasvataja;
Milvi Maalman – kokk sõime lasteaias;
Helene Moor – kokk;
Veronika Grünfeldt – kasvataja abi;
Jekaterina Bürkland – kasvataja abi;
Tiina Alavere – majandusjuhataja;
Ene Raudsalu – kasvataja abi;
Elvi Karu – aednik;
Virge Taurafeldt – pesumasiniist ja pesulaohoidja;
Aare Erapart – ahjukütja ja remonditööline;
Silvi Kuusk – vanem med.-õde.

Alates 1. juunist sai majandusjuhatajaks Anne Junolainen ja med.-õeks sai veebruari kuus Terje Loosaar.

Sel kevadel jättis lasteaia hüvasti 7 last.

1991./92.õ.-a. Alustati tööd sama kaadriga. Märtsis tuleb taas tööle E. Jõemägi. Seda aastat iseloomustab pidev palgatõus, mida tingis rubla inflatsioon ja elatusmiinimumi tõstmine.

Detsembris jääb pikemale puhkusele pesumasiniist V. Taurafeldt. Uueks saab Pille Liiv, kes peagi lõpetab edukalt Rakvere õhtukeskkooli.

Sel kevadel saadeti kooliteele 9 last.

Suvel on lasteaiatöötajad esimest korda kollektiivsel puhkusel, sest suviti on laste arv väike ja lasteaia töökäigus olek oleks läinud liiga kulukaks.

1992./93. õ.-a. Sügisel alustati tööd veel viimast korda sama kaadriga. Töötajate palgad muutusid jällegi, sest käibele tuli kroon. 1992 veebruar:

Anne Junolainen – majandusjuhataja	550.-
Maire Männapuu – kasvataja	924.-
Tiia Kuusk – kasvataja	893.-
Enda Heinsaar – kasvataja	1155.-
Tiiu Saare – kasvataja	893.-
Elvire Jõemägi – kasvataja	924.-
Marine Roos – kasvataja	893.-
Milvi Maalman – poole kohaga kokk	507.-
Pille Liiv – pesumasinist	450.-
Ene Raudsalu – kasvataja abi	507.-
Raili Kang – kasvataja abi	507.-
Veronika Grünfeldt – kasvataja abi	507.-
Aare Erapart – ahjukütja ja remonditööline	350.-
Jekaterina Bürkland – (1992 jaanuar) kasvataja abi	424.-
Helene Moor – (1992 jaanuar) poole kohaga kokk	460.-

Jaanuaris, 1992. aastal, likvideeriti sõimerühm. Lapsi jäi väga väheks ja ei olnud mõtet pidada kahte maja korruga. Tööle jäi kaks rühma. Suuremate rühmas lapsi 17 ja väiksemate rühma nimekirjas 19 last.

Tiina Alavere saab uueks majandusjuhatajaks.

Töötajate koondamise tõttu vabastatakse töölt Helene Moor ja Jekaterina Bürkland, kes olid staažikad ja tublid töötajad ning head kolleegid.

1993. a. suvel ehitati lasteaiale õuekelder. Seal hoitakse juurvilju ja hoidiseid.

1993. a. kevad viib lasteaiast kooli 7 last.

1993./94. õ.-a. Kaader jäi muutumatuks ja palgad samaks. 1. rühma nimekirjas oli 16 last ja 2. rühma nimekirjas 14 last.

Tiia Kuusk oli spordiinstruktor ja õpetab ka siiani koolieelikutele inglise keelt.

Detsembris oli Roela lasteaias praktikal Soomes sotsiaalhooldust Õppiv Annely Malm.

1994-nda aasta jaanuaris rõõmustas töötajaid palgatõus. Alates 1. maist muutusid palgad jälle ja kasvatajad hakkasid tööle 0,7 kohaga.

Novembris hakati ehitama teisele korrusele juhataja kabinetti ja laoruumi.

Koolimineku ootel oli 9 last.

Endised ja praegused töötajad lasteaia 20-ndal sünnipäeval 1995. a.

Ees küljeli: Aare Erapart.

Esireas: Raili Kang, Virge Taurafeldt, Tiiu Saare, Maimu Nurk, Tamara Sander, Anne Junolainen, Enda Heinsaar, Mall Korts-Pärn, Pille Liiv.

Teine rida: Elvire Jõemägi, Helene Moor, Ülle Juhanson, Maire Männapuu.

Tagareas: Tiina Alavere, Aino Sekk, Lea Sotnik, Kärt Põllu; Veronika Grünfeldt, Tiia kuusk, Marine Roos.

2. PÄEVAKAVAST

Kust see laps need viisid võtnud,
kust see laps need sammud seadnud,
kust see laps need sõnad saanud,
käteosavuse leidnud?

Lasteaed on koht, kus lapsed saavad kokku, mängivad, lõbutsevad ja õpivad. Roela lastepäevakodust on juba üle 20 aasta „lendu läinud“ palju lapsi.

Igal tööpäeval sõidab kella kaheksa paiku buss lasteaija poole. Veel veidi unised lapsed hakkavad oma sõpradega mängima ja uni kaob silmnähtavalt. Kui natuke on mängida jõutud, hakatakse hommikueinet sööma. Alati soovib kasvataja lastele head isu. Iga päev on rühmas ka omad korrapidajad – need valib kasvataja.

Hommikusöök söödud, hakatakse mängima. Igal mänguasjal on oma koht ja kui tuleb aeg õppimiseks, magamiseks või koju minekuks, koristatakse rühmaruum ära. Viimase töö, põranda pühkimise, teeb kasvataja abi.

Pärast mängimist hakkavadki tunnid. Kui uued asjad on selgeks saadud, minnakse õue mängima. Ainult külma pakasega oma nina õue ei pisteta.

Tuppa tulles on kõhud kõigil hirmus tühjad ning hakataksegi lõunasööki sööma. Kui kõht on täis, on aeg „leiba luusse lasta“. Iga lapsele on kasvataja abi voodi valmis teinud – mis muud kui magama. Umbes poole nelja paiku tõustakse üles ja süüakse oodet.

Talviti leitakse alati kuni bussi tulekuni mõni tegevus. Talvel, kui päevad on lühikesed, tuleb buss järgi kell 17.00. Suvel ollakse väga palju õues ja õppimist peaaegu ei toimugi. Suvel, kui päevad on pikemad, tuleb buss järgi kell 18.00.

Aastaid tagasi oli lasteaias ka öörühm. Lasteaed üldiselt tehti, mõeldes karjafarmi töötajatele, sest nende tööaeg tingis seda. Nii tekkiski öörühm. Vanemad pidid olema tööl ja lapsi polnud kuskile panna. Hiljem jäi öörühm ära, sest lapsi jäi väheseks. Lõpuks ometi muutusid vanemate poolsed arusaamad – laps peab magama ikka kodus, oma ema ja isa juures.

Lasteaias on lastel alati tegevust. Mängitakse igasuguseid mängu aga loomulikult ka õpitakse. Suure rühma tegevuskava on järgmine:

Esmaspäev:

Algõpetus, kus tegeldakse häälikulise analüüsiga.

Joonistamine, kus joonistatakse erinevate asjadega: rasvakriitidega, pliiatsitega, värvidega.

Võimlemise tunnis tehakse igasuguseid harjutusi ja võistluseid.

Teisipäev:

Emakeel, kus vesteldakse ümbritsevast elust, loodusest, tehakse vaatlusi ja ekskursioone ning räägitakse ja loetakse ka kirjandust.

Laulmises lauldakse lastele kohaseid laule. Lapsed laulavad kevadel kevade laule, jõulude ajal jõululaule jne.

Kleepetöö, kus kleebitakse igasuguste materjalidega.

Kolmapäev:

Emakeel, joonistamine ja võimlemine.

Neljapäev:

Arvutamine, kus toimuvad mitmesugused õppemängud abimaterjalide abil, eeltöö numbrite kirjutamiseks.

Meisterdamises tehakse toredaid asju kõikvõimalikest materjalidest.

Emakeel.

Reede:

Voolimine, kus lapsed voolivad plastiliinist, aga on meisterdatud ka savist asju.

Laulmine ja inglise keel. Viimases õpetatakse lihtsamaid sõnu ja fraase.

Iga päev on lastel 3 tundi ja need toimuvad kasvataja valitud ajal. Kasutatakse ka liitunde, kus näiteks emakeeles kasvataja ja lapsed vestlevad mõnel looduslikul teemal, ning pärast ka joonistatakse samast teemast midagi.

Väikese rühma nädal näeb välja selline:

Esmaspäev:

Arvutamine – väikelapse peas toimub esimeste matemaatiliste mõistete arendamine erinevatel viisidel. Esialgsete matemaatiliste kujutluste allikaks on ümbritsev tegelikkus. Kasvataja kasutab selleks igapäevases elus erinevaid mitmesuguseid võimalusi. Näiteks viiakse õue teatud arv palle ja liivavorme ning kui on tuppatalemise aeg, peavad lapsed kontrollima, kas kõik mänguasjad on kohal. Tehakse ka mängulisi harjutusi.

Voolimine – plastiliiniga.

Teisipäev:

Emakeel – toimuvad vaatlused, vestlused, ekskursioonid. Õpitakse luuletusi. Rikastatakse laste teadmisi ümbritsevast elust, arendatakse nende mõtteviisi.

Laulmine ja võimlemine.

Kolmapäev:

Kleepetöö ja emakeel.

Neljapäev:

Joonistamine ja võimlemine.

Reede:

Laulmine ja emakeel.

Oma kogemuste põhjal tean, et lasteaias on tõesti maitavad toidud.

Kui oli rublaaeg, oli raha rohkem ja sai lastele rohkem lubada, näiteks maiustusi. Rublaajal oli menüü rikkalikum.

Et lasteaia maks (mis on keskeltläbi 6 või 7 krooni päev) liiga suureks ei kasvaks, valmistatakse mitmed hoidised talveks lasteaias – moosid, mahlad, hapukapsas, kõrvitsasalat jm. Nädalas on 3 supi- ja 2 praepäeva.

Näiteks:

Esmaspäev

Hommik: riisipuder, võisai, kohv.
Lõuna: värskekapsasupp, leib, magustoit.
Oode: kohupiim moosiga, piim.

Teisipäev

Hommik: piimasupp, võileib, kohv.
Lõuna: praad, salat, magustoit ning leib.
Oode: pannkoogid, tee.

Laste eest hoolitseb palju tädisid:

Kasvataja, kes annab tunde, tegeleb lastega jm.

Kasvataja abi ülesandeks on aidata kasvatajat, korrastada ruume, teha voodid ja katta söögi-
laud.

Pesumasinist peseb ja triigib lasteaia voodivarustust ja pidžaamasid.

Majandusjuhataja tegeleb kõikide majanduslike küsimuste ja probleemidega: koostab menüü, varustab toidukaubaga, kutsub remondimehed kui vaja jne.

Ahjüketja hoolitseb, et maja oleks alati soe, kui lapsed hommikul lasteaeda jõuavad.

Aednik vaatab, et lasteaia ümbrus oleks korras ja hoolitseb ka lasteaia aiamaa eest.

Tavaliselt tehakse ette kuuajaline graafik, mis näitab, kuidas peavad töötajad tööl käima.

Suviti on varasematel aastatel leitud puhkuste ajaks asendajad. Need on olnud tavaliselt suuremad koolilapsed. On ka olnud kollektiivsel puhkusel, kuna laste arv oli väike. Viimasel ajal on oma jõududega hakkama saanud – kuna laste vahel on töö ära jaotatud.

Et lastel oleks mänguasju, hoolitseb selle eest majandusjuhataja. Metoodilisi vahendeid teevad ka kasvatajad. Oli aeg, kus oli traditsiooniks, et ka lapsevanemad teevad midagi oma lastele, millega nad võivad lasteaias mängida – on tehtud suur lennuk, auto, kápiknukke. Lapsevanemad on aidanud ka voodipesu õmblemisel.

Tänane puder on eriliselt hea.

Poisid mänguhoos.
„Igav meil siin küll ei ole!“

Laste meelispaik on karusell.

Käes on lõunauinaku aeg.

Need tööd meisterdati voolimistunnis.

Juhataja Kärt Põllu istub lennukil, mille kinkisid lastevanemad.

3. TRADITSIOONID

Kõige suuremateks traditsioonideks lasteaias on peod. Tähistatakse ka kõiki pühi.

Vastlapäeval käiakse mäel liugu laskmas. Alati on vastav toit, kasvataja tutvustab vastlakombeid. Mängitakse vastavaid mängu. Olgu ükskõik mis püha või tähtpäev, alati tutvustatakse selle päeva kombeid ja traditsioone. Näiteks Eesti Vabariigi aastapäeval lauldi eesti rahvalaule ja mängiti rahvusmänge.

Tähistatakse ka iga lapse sünnipäeva. Lasteaia kokatädi küpsetab tordi ja laps toob oma sõpradele kommi. Tordile pannakse nii-mitu küünalt põlema, kui vanaks laps saab. Kõik lasteaia lapsed võtavad ringi ja laulavad sünnipäevalapsele. Tavaliselt on lasteaia poolt lapsele ka väike kingitus.

Jõuluaeg algab lasteaias siis, kui algab esimene advent. On kasutatud erinevaid traditsioone tähistamiseks jõulude ootust. Näiteks räägiti igal hommikul küünlavalgel jõulutraditsioonidest, jõulusoovidest. Kasvataja luges või jutustas mõne jõululoo. Jõulupidu on väga ilus pidu lasteaias, kuhu tuleb jõuluvana koos kingitustega. Seejärel minnakse nädalaks ajaks jõulupuhkusele.

Eriliseks traditsiooniks on kujunenud ka lasteaia aastapäevade tähistamine. Külla tulevad endised lasteaialapsed ja endised töötajad. Viimati sai lasteaed 20-aastaseks. Sel päeval meenutas lasteaiajuhataja Kärt Põllu lasteaeda järgmiselt: „Aegu on olnud erinevaid: alustasime 25 lapsega, vahepealsetel aastatel võtsime vastu isegi 70 last. Praegu on majas aga 28 mudilast. Meie lasteaiatöötajatega arvame, et mida vähem, seda parem – kodusem, kasvatajal iga lapsega rohkem aega tegelemiseks. Eks me tegelikult olegi nagu üks paljulapseline perekond – asukoht ja majagi soosivad seda.“ (1.2.2.)

Pärast pidu: „Väga tore pidu oli! Mis sest, et 13 ja reede. Tore oli näha endisi kasvandikke, kellest nüüdseks saanud juba emad-isad.“ (1.2.3.)

Siinkohal oleks kohane öelda, et kõige rohkem on lasteaeda aidanud Roela Metskond. Tema toetusel on nüüd lasteaias hinnaline raadio-kassettmagnetofon asendamaks vana. Metskond on ka ainuke, kes tasub oma laste söögirahad ise. Suured tänusõnad kuuluvad lasteaia poolt ka teistele abistajatele: Roela Keskkool, lapsevanemad, Roela Rahva Maja, AS Seder, Roela Linnukasvatus.

Ka munadepühi tähistatakse. Mõnikord värvivad lapsed ise mune, mõnikord teevad nad seda koos kasvatajatega.

Igaks tähtpäevaks tehakse igale lapsele kaart.

Väga tore päev lasteaias on sõbrapäev, kus lapsed teevad teineteisele kaarte. Tähistatakse ka nimepäevi.

Emadepäeval teevad lapsed oma emadele kingitused ja laulavad ning tantsivad neile. See on ka lasteaias üks ilusamaid pidusid.

Alati tähistatakse ka isadepäeva. Lapsed esinevad oma isadele ja mängivad koos nendega.

Olid aastad, kui kõik Vinni valla lasteaegade lapsed said kokku ja laulsid ühiseid laule ning tantsisid ühiseid tantse. Lastelustipidu oli tore ja suur üritus, mis jäi ära rahapuuduse tõttu.

Kõige suurem pidu lasteaias on kevadpidu. Siis lõpetab lasteaia järgmine lend. Lõpupeol on traditsioonilisteks kingitusteks saanud albumid ja mapp, kuhu on kogutud kõik lapse joonistatud tööd lasteaia aastate jooksul. Viimastel aastatel kingitakse lastele ka küünlajalg ja laps ise puhub ära oma küünla, mis tähistab tema lasteaia aastate lõppu.

Nende õunapuude alt läheb kooliteele järgmine lend 1983. a.

Uusaasta 1986 – Marti Rillo koos jõuluvanaga.

Jõulupidu sõimerühmas 1985. a.

Sõimerühma laste reesõit koos jõuluvanaga.

Vinni valla lasteaedade lustipidu 1988. a.

Marianned lustipeol esinemas.

Elina Varal on käes lasteaia lõpetamine 1993-ndal aastal.

Need toredad kingitused tõi jõuluvana 1994-ndal aastal.

Hõissa, meil on vastlad! Lasteiaialapsed koos kasvatajatega suurel kelgumäel.

4. MEENUTUSED

Evelin Juhanson (15): Mulle meeldis lasteaias käia, sest seal oli lõbus ja alati jätkus huvitavaid tegevusi. Mulle on hästi meelde jäänud see, kuidas mängisime ühe poisi ja tüdruku pulmi ja eriti naljakas oli, et pidime lõunauinakut tegema ja kui kasvataja läks rühmaruumist ära, tõusime püsti ja panime tooli keset põrandat ning käisime kõik selle peal ükshaaval tantsimas. Meie kära peale tuli kasvataja rühma tagasi ja me pidime lõpuks magama jääma.

Mariann Jersulainen (15): Mulle meeldis väga lasteaias käia. Seal oli tore ja huvitav. Sel ajal, kui käisin veel lasteaias, ei meeldinud mulle lõuna ajal magada, aga nüüd magaksin hea meelega. Lasteaiasõõgid olid parimad. Hästi on meeles see, et kui olin neljane, juhtus üks naljakas lugu. Tuli magamisaeg. Enne magama minekut tuli väljakäigus ära käia. Mina olin viimane, kes sinna jäi. Käsi pesema hakates vehkisin jalaga kraanikausi all. Järsku läks jalga vastu kummist voolikut. Vesi jooksis. Põrand ja minu jalad olid märjad. Õnneks tuli kasvataja Enda. Tema hakkas toru tagasi panema, mina aga jooksin märgade jalgadega voodisse puhaste linade vahele. Kui kasvataja rühma tuli, tõsteti mind voodist välja, vahetati linad ja mina pidin oma pidžaamapüksid jalast ära võtma. Lõpuks kui ma magama sain, nägid teised juba värvilisi unenägusid.

Mariann Roos (15): Mulle ei meeldinud väiksenä lasteaias lõunauinakut teha, aga muidu meeldis lasteaias käia küll. Üks kord isegi peitsin end aeda ära, et saaksin ööruhma jääda ja see mul õnnestus.

Hanna-Liisa Heinsaar (14): Mulle meeldis lasteaias. Eriti mõnus oli lõuna ajal magada. Meeles on see, kuidas me Elinaga jäime bussist maha ja pärast, kui buss meid otsima tuli, olime uhked, et saime oma lemmikkohtadel istuda.

Kristjan Kongi (14): Lasteaias oli tore. Mäletan, et ühel päeval, kui olime õues, proovisime Antsuga kahekesi jalgsi koju minna. Jõudsimme juba päris kaugele, aga kasvataja oli siiski meist kiirem.

Katri Muldmäe (13): Lasteaias oli väga huvitav. Meeles on, et üks kord olin tüdrukutega riisus ja nad hüppasid minu voodil seni, kuni sellelt põhi ära tuli.

Anneli Jersulainen (13): Mulle meeldis lasteaias, sest seal oli huvitav, head toidud ja toredad mängukaaslased ning kasvatajad. Meeles seisab, kuidas Indrek ja Ants panid mind väljakäiku luku taha, sidusid nõõriga kinni ja andsid musi.

Kristiina Loik (13): Mulle meeldis lasteaias. Mäletan, et kokatädi oli haige ja pikutas. Veel mäletan, et vahetasime tihti Anneliga riideid ja söõke.

KOKKUVÕTE

Esimesed sõbrad, kasvatajatädid, suur aed õunapuudega, soe maja – kõik see on meelde jäänud Roela lasteaiast.

Enne pikale kooliteele astumist käivad paljud lapsed läbi rõõmurikka lasteaiatee. Omandatakse esimesed teadmised, õpitakse teistega suhtlema, lustitakse ja mängitakse ning seejärel võib koolitee alata.

Just lasteaiast on jäänud eredamad mälestused ja parimad sõbrad.

Sellest tööst sain teada, milline oli Roela lasteaed varasematel aastatel ja milline viimastel aastatel. Nüüd tean, et aeg võib lennata kuid lasteaed jääb ikka samasuguseks, olgugi et vahetuvad lapsed ja töötajad.

Kaua hoidsid kinni sa minu käest,
tänuks võta lilled sa minu käest.
Nagu ema olid hea,
kasvatajatädi.
Luban, et sind meeles pean
elujaja läbi.

KASUTATUD MATERJALID

1. Kirjalikud allikad

1.1. Roela lastepäevakodu kroonika 1975-1995.

1.2. Infolehed

1.2.1. Roela. 1988-1989.

1.2.2. Vinni valla uudised. 1994. Nr. 12(39). lk. 3.

1.2.3. Vinni valla uudised. 1995. Nr. 3(42). lk. 3.

2. Meenutused

2.1. Kärt Põllu – Roela lastepäevakodu juhataja.

2.2. Marine Roos – Roela lastepäevakodu kasvataja.

2.3. Evelin Juhanson – Roela KK 9. kl. õpilane.

2.4. Mariann Jersulainen – Roela KK 9. kl. õpilane.

2.5. Mariann Roos – Roela KK 9. kl. õpilane.

2.6. Hanna-Liisa Heinsaar – Roela KK 8. kl. õpilane.

2.7. Kristjan Kongi – Roela KK 8. kl. õpilane.

2.8. Katri Muldmäe – Roela KK 8. kl. õpilane.

2.9. Anneli Jersulainen – Roela KK 8. kl. õpilane.

2.10. Kristiina Loik – Roela KK 7. kl. õpilane.

3. Fotod

3.1. Roela lastepäevakodu kogust.